

• • • • •
Jaarrekening 2007

Balans per 31 december 2007

Na resultaatsbestemming
in duizenden euro's

Activa

	31 december 2007	31 december 2006
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Inventaris en apparatuur ¹	6.361	6.210
Collectie	pm	pm
Financiële vaste activa		
Deelnemingen en overige financiële vaste activa ²	2.434	2.489
	8.794	8.700
Vlottende activa		
Debiteuren	868	1.255
Overige vorderingen en overlopende activa ³	887	744
Liquide middelen ⁴	15.852	13.474
	17.606	15.473
Totaal activa	26.401	24.172

Passiva

	31 december 2007	31 december 2006
Eigen vermogen		
Algemene reserve ⁵	3.080	3.368
Bestemmingsfonds huisvesting ⁶	0	2.533
Bestemmingsfonds Koopman ²	2.314	2.369
	5.394	8.270
Vorzieningen		
Ingegane wachtgeldverplichtingen ⁷	201	297
Uitgestelde beloningen ambtsjubilea ⁷	148	180
	350	477
Kortlopende schulden		
Crediteuren	2.561	4.745
Overige schulden en overlopende passiva ⁸	9.769	5.963
Saldo lopende projecten ⁹	8.328	4.717
	20.657	15.425
Totaal passiva	26.401	24.172

De noten verwijzen naar de toelichting op de balans.

Winst- en verliesrekening over 2007

in duizenden euro's

	2007		2006	
	realisatie	begroting	realisatie	Begroting
Baten				
Rijksbijdrage OCW	35.539	34.656	33.834	33.122
Rijksbijdrage projectgelden	6.840	6.840		
Rijksbijdrage OCW geaffilieerde instellingen	289	286	286	281
Derde Geldstroom	5.173	4.640	5.278	3.300
Overige baten	667	578	618	460
Incidentele baten	0	0	854	0
Rentebaten	743	450	485	450
	51.050	47.450	41.355	37.613
Lasten				
Personeelslasten	17.706	17.182	16.868	15.679
Afschrijvingen op vaste activa	1.400	1.640	2.515	1.700
Overige bedrijfslasten	34.765	31.128	24.536	22.734
	53.871	49.950	43.918	40.113
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	-2.821	-2.500	-2.563	-2.500
Baten Fonds Koopman	107	0	152	0
Lasten Fonds Koopman	-162	0	-74	0
Resultaat	-2.877	-2.500	-2.485	-2.500
Verwerking resultaat				
Algemene reserve	-288	0	-573	0
Bestemmingsfonds huisvesting	-2.533	-2.500	-1.990	-2.500
Bestemmingsfonds Koopman	-56	0	78	0
	-2.877	-2.500	-2.485	-2.500

Kasstroomoverzicht over 2007

in duizenden euro's

	2007	2006
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatiesaldo	-2.877	-2.485
Afschrijvingen en desinvesteringen	1.400	1.957
Mutatie werkkapitaal		
- Vorderingen	245	334
- Schulden	1.621	372
- Saldo lopende projecten	3.611	1.975
Mutatie voorzieningen	-127	-31
	3.874	2.122
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Materiële vaste activa	-1.551	-3.446
Financiële vaste activa	56	-78
	-1.495	-3.525
Mutatie liquide middelen	2.378	-1.403
Liquide middelen begin boekjaar	13.474	14.876
Liquide middelen ultimo boekjaar	15.852	13.474
	2.378	-1.403

Rijksbijdrage Onder de rijksbijdrage wordt de jaarlijkse rijksbijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verstaan.

Kasstroomoverzicht Het kasstroomoverzicht is opgesteld conform de indirecte methode.

Pensioenkosten De pensioenregeling van de Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP is een zogeheten toegezegde pensioenregeling. De KB betaalt een jaarlijks vast te stellen premie aan het fonds en er bestaat geen verplichting tot het betalen van aanvullende bijdragen indien er sprake is van een tekort bij het fonds anders dan een hogere toekomstige premie. Het actuariële risico, inclusief het beleggersrisico, ligt niet bij de KB.

De indexatie van pensioenen is, zowel formeel als feitelijk, voorwaardelijk en is afhankelijk van of er voldoende middelen in het pensioenfonds zijn. De KB is niet verplicht bij te betalen voor indexatie van de uitkeringen.

Indien een overschot of tekort in het fonds van invloed is op de toekomstige door de KB te betalen premies, informeert het ABP de KB door middel van kwartaalberichten, het jaarverslag en de jaarlijkse bekendmaking van premies en franchises. De mogelijke gevolgen voor de KB zijn niet anders dan een verlaging of een verhoging van toekomstig te betalen premies. De feitelijke premieverhoging of -verlaging voor de KB kan ook beïnvloed worden door een wijziging in de pensioenbijdrage die bij de werknemer geïnd wordt. Gezien het bovenstaande is deze pensioenregeling in de jaarrekening verwerkt als een *toegezegde bijdrage regeling*.

Toelichting op de balans

in duizenden euro's

Vaste activa

De specificatie van de post *materiële vaste activa* is als volgt:

1. Materiële vaste activa

Inventaris en apparatuur	2007	2006
--------------------------	------	------

Stand per begin boekjaar

Historische kostprijs	21.484	21.674
Cumulatieve afschrijvingen	-15.274	-16.954
Boekwaarde	6.210	4.720

Mutaties in de boekwaarde

Investerings	1.551	4.014
Desinvesterings	-17	-568
Afschrijvingen	-1.383	-1.957
Saldo	151	1.490

Stand per ultimo boekjaar

Historische kostprijs	20.416	21.484
Cumulatieve afschrijvingen	-14.055	-15.274
Boekwaarde	6.361	6.210

Onder materiële vaste activa zijn geen activa opgenomen waarvan de beschikbaarheid berust op een beperkt genotsrecht zoals erfpacht- en opstalrecht of huurkoop c.q. financieringshuur. De gebouwen en terreinen die de huisvesting van de KB vormen zijn geen eigendom. De met de huisvesting samenhangende kosten van onderhoud zijn echter voor rekening van de gebruiker. Hiervoor is in de rijksbijdrage een vergoeding voorzien. De investeringen hebben betrekking op bibliotheek- en kantoorinrichting en IT-apparatuur.

De specificatie van de post *financiële vaste activa* is als volgt:

2. Financiële vaste activa

Deelnemingen en overige financiële vaste activa	31 december 2007	31 december 2006
Strata Preservation NV	120	120
Fonds Koopman	2.314	2.369
Totaal	2.434	2.489

Strata Preservation NV

Strata Preservation NV is een bedrijf in microverfilming en digitalisering dat door de KB en OCLC Inc. in 2002 is opgericht. De deelneming is in 2005 gewaardeerd op nul. Het in de specificatie vermelde bedrag is het restant van een aan Strata verstrekte lening. De deelneming is in januari 2008 verkocht.

Fonds Koopman

Het Fonds Anny Antoine / Louis Koopman betreft een legaat van dr. J.L. Koopman en heeft ten doel het in stand houden en aanvullen van zijn nalatenschap. Alle lasten, verplichtingen, rechten en goederen die deel uitmaken van het Fonds Koopman zijn door het ministerie van ocw in het jaar 1995 overgedragen aan de KB (brief OWB-I-95009700 d.d. 12 mei 1995). Het Fonds is opgenomen in de jaarrekening van de KB, op de balans onder 'financiële vaste activa' en 'eigen vermogen' en in de winst- en verliesrekening als separaat resultaat. De effecten van het Fonds worden gewaardeerd op marktwaarde ultimo boekjaar. Het Fonds heeft een eigen bestuur. Uit de baten wordt een collectie Franse belletrise verworven en onderhouden. De KB heeft geen vrije beschikking over de middelen van het Fonds.

Het bestuur van het Fonds Koopman bestond op 31 december 2007 uit de volgende personen:

Dr. M.P. Bossenbroek, voorzitter

Mw. drs. M. Jacobs-de Ligter, secretaris

L. Kroon, penningmeester

Mw. dr. E.S. van Eijck van Heslinga, lid

Het financiële vaste activum Fonds Koopman is als volgt samengesteld:

Financieel activum Fonds Koopman	31 december 2007	31 december 2006
Effecten	2.201	2.277
Saldo vorderingen en nog te betalen bedragen	43	19
Liquide middelen	70	73
	2.314	2.369

Het verloop van het Fonds Koopman is als volgt:

Verloopstaat Fonds Koopman	2007	2006
Stand begin boekjaar	2.369	2.291
Baten		
Couponrente en dividenden	105	102
Interest	1	1
Mutatie waardeverschillen effecten	-98	49
	9	152
Lasten		
Personele lasten	-4	19
Overige bedrijfslasten	11	9
Aankoop en onderhoud collectie	57	46
	64	74
Stand ultimo boekjaar	2.314	2.369

De personele kosten bevatten een correctie uit het boekjaar 2006.

Vlottende activa

De specificatie van de post *overige vorderingen en overlopende activa* is als volgt:

3. Overige vorderingen en overlopende activa	31 december 2007	31 december 2006
Vooruitbetaalde bedragen	647	528
Nog te ontvangen bedragen	232	188
Voorschotten	8	27
	887	744

De specificatie van de post *liquide middelen* is als volgt:

4. Liquide middelen	31 december 2007	31 december 2006
Kas	24	14
Bank- en girorekeningen	15.828	13.460
	15.852	13.474

De KB participeert in het geïntegreerd middelenbeheer (schatkistbankieren) van het ministerie van Financiën.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de KB.

Eigen vermogen

De specificatie van de post *eigen vermogen* is als volgt:

5. Algemene reserve	31 december 2007	31 december 2006
Stand begin boekjaar	3.368	3.941
Mutatie	-288	-573
Stand ultimo boekjaar	3.080	3.368

Het exploitatiesaldo uit normale bedrijfsvoering 2007 is ten laste gebracht van de algemene reserve.

De specificatie van de post *bestemmingsfonds huisvesting* is als volgt:

6. Bestemmingsfonds huisvesting	31 december 2007	31 december 2006
Stand begin boekjaar	2.533	4.523
Mutatie	-2.533	-1.990
Stand ultimo boekjaar	0	2.533

Het bestemmingsfonds huisvesting is in 2001 gevormd uit vooruitontvangen bedragen in de rijksbijdrage, die onder het huisvestingsbudget vielen. Deze bedragen zijn bedoeld voor instandhouding van en groot onderhoud aan het KB-gebouw. Aan het fonds is in 2007 wegens grote gebouwprojecten (onder meer de renovatie van de leesalen) € 2.533.000 onttrokken, waarmee het fonds tot nul is gereduceerd. De KB krijgt de jaarlijkse huurverhogingen niet volledig gecompenseerd in de rijksbijdrage. Dit probleem is onder de aandacht van het ministerie van ocw gebracht.

Voor een specificatie van de post *bestemmingsfonds Koopman* wordt verwezen naar de toelichting onder financiële vaste activa.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

7. Voorzieningen	2007		2006	
	ingegane wachtgeld- verplichtingen	uitgestelde beloningen ambtsjubilea	ingegane wachtgeld- verplichtingen	uitgestelde beloningen ambtsjubilea
Stand begin boekjaar	297	180	507	0
Onttrekkingen	-227	0	-186	0
Dotaties	131	0	0	180
Vrijval	0	-31	-24	0
Stand ultimo boekjaar	201	148	297	180

De kosten voor wachtgeld in 2007 (een bedrag van € 227.000) zijn ten laste van de voorziening gebracht. De totale wachtgeldverplichting voor voormalige medewerkers die per 31 december 2007 in de wachtgeldregeling vielen bedraagt € 201.000. Het aantal wachtgelders bedroeg op die datum vier (2006: negen).

De uitgestelde personeelsbeloningen betreffende ambtsjubilea zijn als gevolg van een stelselwijziging ondergebracht in een separate voorziening. De stand van deze voorziening op 31 december 2007 bedraagt € 148.000.

Kortlopende schulden

De specificatie van de post *overige schulden en overlopende passiva* is als volgt:

8. Overige schulden en overlopende passiva	31 december 2007	31 december 2006
Transitoria personele kosten	1.001	976
Schulden betreffende belastingen en sociale premies	698	670
Vooruitontvangen bedragen	1	53
Transitorium landelijke projecten	7.940	4.465
Overige overlopende passiva	129	-201
	9.769	5.963

Het transitorium landelijke projecten is als volgt samengesteld:

Transitorium landelijke projecten	31 december 2007	31 december 2006
Nationaal programma Metamorfoze	5.254	2.448
Nationaal programma Geheugen van Nederland	2.155	1.485
Onderzoeksprogramma Digitale Duurzaamheid	532	532
	7.940	4.465

Het verloop van het transitorium landelijke projecten is als volgt:

Verloopstaat transitorium landelijke projecten	2007	2006
Stand begin boekjaar	4.465	3.754
Ontvangen subsidies landelijke projecten	5.355	2.767
Uitgekeerde subsidies landelijke projecten	-1.880	-2.057
Stand ultimo boekjaar	7.940	4.465

In deze post zijn de bedragen opgenomen die in het kader van de landelijke programma's Metamorfoze (conservering) en Het Geheugen van Nederland (digitalisering) zijn gereserveerd ten behoeve van instellingen in Nederland of daarbuiten die een belangrijke Nederlandse collectie willen laten conserveren en/of digitaliseren. Het genoemde bedrag per 31 december 2007 is grotendeels verplicht.

Over deze bedragen, die als subsidie worden uitgekeerd, moet de KB verantwoording afleggen. Aan de ontvangende instellingen wordt dan ook, voor subsidiebedragen hoger dan € 10.000, een accountants-verklaring gevraagd.

De projectmiddelen die de KB zelf in het kader van deze activiteiten ontvangt, zijn net als in vorige jaren ondergebracht in het saldo lopende projecten.

De specificatie van de post *saldo lopende projecten* is als volgt:

9. Saldo lopende projecten	31 december 2007	31 december 2006
Metamorfoze (KB-projecten)	1.515	909
Geheugen van Nederland (KB-projecten)	1.633	446
Digitale duurzaamheid (KB-projecten)	963	1.737
Staten-Generaal Digitaal	110	196
Digitalisering Bijzondere Collecties	2.156	1.290
Databank Digitale Dagbladen	873	0
Overige projecten	1.077	140
	8.328	4.717

Het verloop van het saldo lopende projecten is als volgt:

Verloopstaat saldo lopende projecten	2007	2006
Stand begin boekjaar	4.717	3.453
Ontvangen projectmiddelen	9.783	6.542
Kosten projecten	-5.715	-5.008
Afgesloten projecten	-458	-270
Stand ultimo boekjaar	8.328	4.717

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De belangrijkste niet uit de balans blijvende verplichtingen met een substantieel financieel belang zijn:

Huurverplichtingen

Met de Rijksgebouwendienst is een huurcontract voor het KB-gebouw gesloten tot en met 2035. De huur (inclusief servicekosten) bedraagt in 2007 € 11.789.000. De huur wordt elk jaar door de Rijksgebouwendienst geïndexeerd. Tot en met 2007 is de KB hiervoor in de rijksbijdrage van ocw niet volledig gecompenseerd. Daarnaast wordt de huur incidenteel verhoogd met de zgn. allonges ter dekking / aflossing van de kosten van uitbreidingen / aanpassingen van gebouw en gebouwinstallaties die via de leenfaciliteit gefinancierd zijn.

ICT contracten

Het onderhoudscontract met IBM betreffende het e-Depot ter waarde van € 532.000 loopt door tot 2012.

Toelichting op de winst- en verliesrekening

in duizenden euro's

Baten

1. Rijksbijdrage OCW	2007		2006	
	realisatie	begroting	realisatie	begroting
Rijksbijdrage OCW begroting (begin boekjaar):				
Rijksbijdrage	34.656	34.656	30.732	30.732
Rijksbijdrage projectmiddelen	6.840	6.840	2.390	2.390
Rijksbijdrage geaffilieerde instellingen	286	286	281	281
Rijksbijdrage tbv Bibliographie Linguistique	186	186	182	182
Rijksbijdrage OCW bijstelling (september):				
Bijstelling personele kosten	590	0	321	0
Bijstelling materiële kosten	107	0	164	0
Bijstelling huisvestingsbudget	186	0	227	0
Bijstelling geaffilieerde instellingen	3	0	5	0
Bijstelling geaffilieerde instellingen	5	0	4	0
	42.859	41.968	34.306	33.585
Minus: Bibliographie Linguistique	-191	-186	-186	-182
	42.668	41.782	34.120	33.403

Onderdeel van de rijksbijdrage is een bedrag van € 8.000.000 voor behoud van wetenschappelijke en culturele collecties. Hiervan wordt € 1.160.000 structureel aangewend voor vast personeel. Het restant, € 6.840.000 is toegevoegd aan projectmiddelen.

De rijksbijdrage voor Bibliographie Linguistique wordt volledig doorbetaald aan het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL) in Leiden. Vanaf 1 februari 2008 zal het bedrag worden overgemaakt aan Stichting Bibliographie Linguistique, die gehuisvest is bij Brill Publishers, Leiden.

2. Overige baten	2007		2006	
	realisatie	begroting	realisatie	begroting
Opbrengsten interbibliothecair leenverkeer	302	200	285	150
Subsidies verworven formatie	191	138	139	70
Opbrengsten kw-passen	134	130	140	130
Opbrengsten publicaties	11	10	7	10
Diverse baten	29	100	48	100
	667	578	618	460

Lasten

1. Personele lasten	2007		2006	
	realisatie	begroting	realisatie	begroting
Personeel in vaste dienst	13.139	14.808	13.180	13.895
Personeel in tijdelijke dienst	1.325	350	867	350
Projectpersoneel	2.200	1.200	1.879	600
Kosten wachtgeldregeling	134	0	-24	0
Overige personele lasten	909	824	965	834
	17.706	17.182	16.868	15.679

De post personeel in vaste dienst bevat de bezoldiging van het Algemeen Bestuurscollege, in totaal € 33.000.

2. Overige bedrijfslasten	2007		2006	
	realisatie	begroting	realisatie	begroting
Huisvestingslasten				
Huur en servicekosten gebouw	11.789	9.500	8.437	8.130
Onderhoud gebouw en projecten	3.282	2.880	4.843	3.835
Exploitatiekosten gebouw	2.331	1.900	2.131	2.050
	17.402	14.280	15.411	14.015
Beheerslasten				
Bureaunkosten	814	710	828	747
Reis- en verblijfskosten	140	130	138	153
Abonnementen externe faciliteiten	365	380	361	382
Automatiseringskosten	1.744	2.040	1.628	1.410
Kosten communicatie en marketing	420	275	281	285
Materiële kosten projecten	11.155	10.280	3.176	2.690
Kosten geaffilieerde instellingen	289	286	286	281
Overige beheerslasten	826	1.015	812	1.065
	15.753	15.116	7.510	7.013
Collectie				
Aanschaffingen collectie	1.394	1.528	1.369	1.502
Onderhoud en bindwerk collectie	215	204	246	204
	1.609	1.732	1.615	1.706
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	1.383	1.640	1.947	1.700
Desinvesteringen	17	0	568	0
	1.400	1.640	2.515	1.700
Totaal overige bedrijfslasten	36.165	32.768	27.051	24.434

